

Tikaiņu bibliotēkas 2024. gada darba pārskats

**Inese Kočāne,
Tikaiņu bibliotēkas vadītāja**

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	3
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4. Personāls	4
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	5
6. Krājums	7
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	8
8. Novadpētniecība	9
9. Projekti	9
10. Publicitāte	9
11. Sadarbības tīkla raksturojums	9
12. Pielikumi	9
1. pielikums	9
Pasākumi 2024. gadā	9
2. pielikums	10
2024. gadā abonētie preses izdevumi	10

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Tikaiņu bibliotēka ir Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kultūras, informācijas un izglītības iestāde, kas atrodas Tikaiņu ciemā 8 km no Rugājiem. Bibliotēka dibināta 1969.gadā. Tās mērķis ir iedzīvotāju bibliotekārā, bibliogrāfiskā un informacionālā apkalpošana, nodrošinot neierobežotu vispusīgas informācijas pieejamību. Tikaiņu bibliotēka ir informācijas un kultūrizglītības centrs lauku apvidū, tā ir vienīgā vieta, kur cilvēki tuvāk savai dzīvesvietai bez maksas var saņemt informācijas pakalpojumus. Tie ir bibliotēkas krājumā esošie iespieddarbi, datori ar interneta pieslēgumu, elektroniskie pakalpojumi, lietotāju apmācības, uzziņas. Bibliotēkā ir iespēja izmantot datu bāzes, tematiskās mapes, iepazīties ar literatūras izstādēm, pavadīt savu brīvo laiku, satīties ar domubiedriem un atpūsties.

Tikaiņu bibliotēka piegādā grāmatas Rugāju novada sociālās aprūpes centra iemītniekiem.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā: samazināta darba slodze - bibliotēkas vadītāja no 2024.gada 1. janvāra strādā 0,5 darba slodzes. Bibliotēka apmeklētājiem atvērta 3 dienas nedēļā

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma inventarizācija nav veikta.

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)			
Darbinieku atalgojums (bruto)			
Krājuma komplektēšana	773	860	620

Finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Salīdzinot pēdējos trīs pārskata gadus, bibliotēkas finansējums ir samazinājies. Par pašvaldības piešķirtajiem līdzekļiem iegādātas 26 grāmatas par summu 320 EUR un 7 nosaukumu preses izdevumi par kopējo summu 300 EUR. Kopējo bibliotēkas finansējumu skatīt pie Balvu Centrālās bibliotēkas.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	1	3	(2016., 2012.g., 2011.g, 2008.g)	
Multifunkcionālās iekārtas		1	(2016.g.)	Gan darbinieks, gan lietotāji izmanto vienu multifunkcionālo iekārtu

Bibliotēkas aprīkojums ir apmierinošs. Lai gan datori ir diezgan veci, tie savas funkcijas pilda. Lietotājiem pieejami 3 datorkomplekti ar labu interneta pieslēgumu un arī bezvadu internets. Pieejama viena multifunkcionālā iekārta. Lietotājiem ir iespēja izmantot lasītavu, skatīties televizoru. Pieejami arī audio un DVD atskaņotāji. Bērniem ir atsevišķa spēļu istaba. Pārskata periodā netika plānoti remontu un inventāra iegāde.

4. Personāls

Tikaiņu bibliotēkā pavisam strādā 2 darbinieki: bibliotēkas vadītāja pārskata periodā strādā 0,5 darba slodzes. Līdz ar to ir samazināts bibliotēkas darba laiks. Bibliotēka atvērta 3 dienas nedēļā. Bibliotēkas vadītājai ir pirmā līmeņa augstākā bibliotekārā (koledžas) izglītība. Bibliotēkas vadītāja apmeklējusi 4 Balvu Centrālās bibliotēkas rīkotos seminārus kopā 10 akadēmiskās stundas:

Balvu novada publisko bibliotēku pavasara seminārs (3 stundas)

Balvu novada publisko bibliotēku rudens seminārs (3 stundas)

Grāmatniecība, lasīšanas paradumi un to kultivēšana Ziemeļlatgalē (4 stundas)

Izbraukuma seminārs uz Krišjāņiem

Apmeklēti Grāmatu svētki Balvos. Tikšanās ar rakstnieku Dzintaru Tilaku.

Noklausījies 6 tiešsaistes seminārus:

Vebinārs Valsts pārvaldes valodas tehnoloģiju platforma Hugo.lv - atbalsts iestādēm un iespējas iedzīvotājiem

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra rīkotais tiešsaistes seminārs - Vecāku iesaiste bērnu lasītprīka veicināšanā

LNB Bibliotēku attīstības centra ar Kultūras ministrijas atbalstu rīkots tīmekļseminārs Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi.

Digitālās bibliotēkas mācības.

Tiešsaistes lekcija Lasītprasmes veicināšana latgaliski

Tīmekļseminārs Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbībā.

Apmeklēju Rugāju pagasta iestāžu vadītāju sanāksmi.

Noklausījos Darba drošības instruktāžu: darba aizsardzība un ugunsdrošība.

Bibliotēkas strādnieks strādā pilnu slodzi.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji. Balvu novads”

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Aktīvo lietotāju skaits	70	63	64	-10%	+1,59%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	5	4	4	-20%	0%
Bibliotēkas apmeklējums	856	795	720	-7,13%	-9,43%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	85	73	60	-14,12%	-17,81%
Virtuālais apmeklējums	405	638	616	+57,5%	-3,45%
Izsniegums kopā	3626	3864	3504	+6,56%	-9,32%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1397	1513	1454	+8,3%	-3,9%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2229	2249	2050	+0,89%	-8,85%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	130	111	94	-14,62%	-15,31%
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	5,78%	5,22%	5,45%		
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	2,38%	1,83%	1,91%		
Iedzīvotāju skaits	1211	1206	1175		
t.sk. bērni		218	209		

Izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.

Bibliotēkas pamatrādītājiem ir tendence samazināties. Iedzīvotāju skaits pagastā ar katru gadu samazinās.. Bibliotēkas aktīvo lietotāju lielākā daļa ir cilvēki vidējos gados un seniori. Vairāki no tiem ir aizgājuši mūžībā, un tas jūtami atsaucas uz bibliotēkas darba rādītājiem. Bibliotēkas apmeklējumu skaita samazināšanos varētu izskaidrot ar to, ka bibliotēkas pakalpojumus var saņemt 3 dienas nedēļā, iepriekšējo 4 vietā. Arī

izsniegums pārskata gadā mazāks, lai gan apmeklētāji cenšas vienā reizē izņemt vairāk iespieddarbu. Periodisko izdevumu skaits, ko bibliotēka abonē arī ar katru gadu samazinās. Nav samazinājusies vajadzība pēc elektroniskajiem pakalpojumiem.

Bibliotēka ir vieta, kur iedzīvotāji nāk pēc dažāda veida informācijas. Tie ir gan sadzīviski jautājumi, gan informācija par grāmatām, žurnāliem, darbu ar datoru un internetu. Bibliotēkas lietotājus apmācu individuāli un palīdzu saziņā ar valsts un pašvaldības iestādēm, Elektrum portāla lietošanu, LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmas izmantošanu, datu ievadīšanu LDC, gada deklarāciju iesniegšanu VID Pārskata gadā apmācīti dažādu elektronisko pakalpojumu izmantošanai 10 lietotāji.

Bibliotēka ir arī vieta, kur cilvēki pavada savu brīvo laiku, paskatās televīziju, lasa žurnālus, pārrunā izlasīto pie tējas vai kafijas tases. Novēroju, ka visvairāk bibliotēku izmanto cilvēki, kas dzīvo vieni. Viņiem ir ļoti svarīgi atnākt aprunāties, satikties un kopā pavadīt laiku. Bibliotēkas lietotāji piedalās Lielās Talkas aktivitātēs, kad tiek sakopta bibliotēkas apkārtnē. Katru gadu novembrī sievas sanāk kopā uz psalmu dziedāšanu. Vasarā tika sarīkots Līgo svētku pasākums, kas bija ļoti labi apmeklēts. Piedalījās visu paaudžu iedzīvotāji, gan vietējie, gan bērni un mazbērni, kuri dzīvo citur. Tradīcija ir arī bijušās Upmalas sākumskolas darbinieku kopā sanākšana augustā. Tika pieaicināta arī Rugāju muzeja vadītāja, lai apkopotu materiālus par Upmalas skolu. Bibliotēkas lietotājiem tiek piedāvātas dažādas izstādes, gan literatūras, gan dažādu radošo darbu izstādes. Bibliotēkā pārskata gadā pieejami 7 nosaukumu preses izdevumi. Reizi ceturksnī tiek iepirktas jaunās grāmatas. Kopā ar dāvinājumiem, LNB iepirkuma grāmatām un izmantojot SBA saņemtās grāmatas, lasītāju vajadzības tiek apmierinātas.

Bibliotēka nav pieejama personām ar īpašām vajadzībām, tāpēc bibliotēkas pakalpojumi tiek nodrošināti piegādājot iespieddarbus uz mājām. Lieli palīgi ir radnieki, kaimiņi, aprūpētāji, kas labprāt aiznes grāmatas cilvēkiem, kuriem grūtības nokļūt bibliotēkā. Pēc pieprasījuma vedu grāmatas arī uz Rugāju sociālās aprūpes centru.

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	28	29	20
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	25	23	3

No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits			3

Pārskata gadā no Balvu Centrālās bibliotēkas un citām reģiona bibliotēkām ņemtas grāmatas pēc lasītāju pieprasījuma. Pārsvārā tā ir daiļliteratūra krievu valodā ko pieprasa samērā reti, un to komplektēt bibliotēkai nav izdevīgi.

Tikaiņu bibliotēkā nav BIS ALISE

6. Krājums

Bibliotēkas krājums tiek komplektēts vadoties pēc Tikaiņu bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas 2021.-2025. gadam dokumenta.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2022	2032	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	773	952	620
<i>t. sk. grāmatām</i>	472	649	320
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	301	303	300
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	0,96	0,79	0,53
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	1159	1216	1063

Bibliotēkas krājuma iegādei līdzekļi nav lieli, par pašvaldības piešķirto finansējumu iepirkta 26 grāmatas par 320 EUR. Dāvinājumos saņemtas 39 grāmatas par 275 EUR un bezatlīdzībā nodotas (LNB iepirkums) 12 grāmatas par summu 167 EUR

Seriālizdevumi abonēti par pašvaldības līdzekļiem: 7 nosaukumu izdevumi par summu 300 EUR. Abonēts Balvu reģiona laikraksts Vaduguns un žurnāli, vadoties pēc lasītāju vēlmēm un aptverot dažādas nozares.

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	325	289	284
<i>t. sk. grāmatas</i>	80	83	78
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	13	28	24
<i>t. sk. bērniem</i>	7	5	17
Izslēgtie dokumenti	399	312	325
Krājuma kopskaits	4094	4073	4024
Grāmatu krājuma apgrozība	0,51	0,54	0,51
Periodisko izdevumu apgrozība	1,62	1,77	1,78

Bibliotēkas krājuma kvalitāte ir laba. Lasītāji ir apmierināti ar daiļliteratūras fondu. Pārskata gadā norakstīti 325 žurnāli ar īslaicīgu glabāšanas termiņu. Lai popularizētu grāmatu krājumu tika sagatavotas literatūras izstādes rakstniekiem jubilejas reizēs, jauno grāmatu izstādes, tematiskas izstādes svētkos jauno grāmatu apskati. (1.pielikums)

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2022	2023	2024
Letonika	33	43	101
lejuplāžu skaits	52	78	137
News	46	23	11
lejuplāžu skaits	46	23	11

Pārskata gadā pieaudzis Letonikas izmantojums.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Bibliotēkā 2024. gadā reģistrēti tikai 4 bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Bibliotēkas apkalpes zonā nav ne skolas, ne bērnudārza. Bērni šo gadu laikā izauguši un devušies mācīties tālāk. Iedzīvotāji noveco, jaunieši devušies uz pilsētām, jo darba iespēju tuvumā tikpat kā nav. Mazākajiem bērniem ir iekārtota rotaļu istaba, kur var spēlēties, zīmēt, likt puzzles. Nopirktas 17 bērnu grāmatas.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības materiāli bibliotēkā pieejami mapēs: kopijas no preses izdevumiem par Rugāju pagastu, tā iedzīvotājiem. Papildinātas mapes par Rugāju pagasta iedzīvotājiem, rakstnieci un represēto Margaritu Stradiņu. Kopā ar Rugāju muzeja vadītāju sāka materiālu savākšana un apkopošana par Upmalas sākumskolu.

9. Projekti

Pārskata perioda bibliotēkā projekti nav realizēti.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošanai, publicitātei, sabiedrības informēšanai par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem tiek izmantota bibliotēkas mājaslapa www.bibliotekas.lv, tiek izvietota rakstiska informācija pie ziņojuma dēļa Tikaiņu centrā. Par pasākumiem iedzīvotāji tiek informēti pa telefonu vai satiekoties.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība notiek ar Balvu Centrālo bibliotēku, kas sniedz metodisko palīdzību, rīko seminārus un mācības bibliotēku darbiniekiem, kultūrvēsturisko studiju braucienus un Grāmatu svētkus Balvos. Sadarbība notiek ar citām novada bibliotēkām gan apmainoties ar grāmatām, gan konsultējoties par darba jautājumiem. Ar Rugāju apvienības pārvaldi tiek kārtoti saimnieciski jautājumi. Sadarbojos arī ar Rugāju muzeju, kas palīdz ar materiāliem, kuri attiecas uz bibliotēkas apkalpošanas teritoriju. Sadarbībā ar Rugāju muzeju kopā vācam un apkopojam materiālus par Upmalas sākumskolu.

12. Pielikumi

1.pielikums

Pasākumi 2024.gadā.

Literatūras izstādes:

1991.gada barikāžu aizstāvju atceres diena

Bērnu grāmatu autorei Margaritai Stārastei – 110

Dižajam aktierim Kārlim Sebrim – 110

Rakstniecei Aīdai Niedrai -125

Tik bagāta, interesantiem notikumiem un cilvēkiem piepildīta dzīve ir teātra pasaulē (I.Jēruma) – Starptautiskā Teātra diena

Broņislavai Mārtuževai – 100

Rakstnieces, dzejnieces, skolotājas un represētās - Margaritas Stradiņas mūžu un darbus pieminot

Dziedonis no balto bērzu zemes – novadniekam, operdziedātājam Tālim Matīsam 120

Rakstniecei Mārai Cielēnai – 70

Rakstniecei Norai Ikstenai – 55

Grāmatas, kas liek cilvēkam kļūt labākam, mīlēt vairāk, piedot biežāk – rakstniecei Dacei Priedei - 70

Latvija, Tu mana baltā zeme – Latvijas Republikas Proklamēšanas diena

Dzejniekam Leonam Briedim - 75

Radošo darbu izstādes:

Esi radošs – Balvu Mākslas skolas audzēkņu izstāde

Slimību ārā, veselību iekšā. Ķiploki. - Balvu Mākslas skolas audzēkņu izstāde

Mana dzīvnieku pasaule – Leontīnas Paldiņas radošo darbu izstāde

Pasākumi:

Līgo svētku pasākums Tikaiņu iedzīvotājiem un ciemiņiem

Skaistums sākas tevī – meistardarbnīca kā parūpēties par savu izskatu un veselību.

Upmalas skola fotogrāfijās un atmiņās – Skolas darbinieku tikšanās, atmiņu stāstījumi, fotoizstāde

Psalmu dziedājumi par mirušajiem

Jauno grāmatu apskati 4 reizes gadā.

2.pielikums

2024. gadā abonētie preses izdevumi

Vaduguns;

Ieva;

Ievas Stāsti;

Ievas Veselība;

Praktiskais Latvietis;

Privātā Dzīve;

Astes